

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyilttér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:
Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:
Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyilttéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld“ 1885. évi folyamára.

A „Székelyföld“ című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Előfizetések elfogadtatnak Kézdi-Vásárhelyt a kiadó-hivatalban, Csik-Szeredán Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél. Az előfizetési pénzek vidékről — legcélszerűbben posta-utalvánnyal — Kézdi-Vásárhelyre, lapunk kiadó-hivatalába küldendők.

Félreértés kikerülése végett kijelentjük, hogy azoknak, kik előfizetéseikkel hátrálékban vannak, lapunkat csak azon reményben küldöttük és fogjuk talán ezután is küldeni, hogy a hátrálékot utólagosan be fogják küldeni.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

A székely kivándorlásról.

K. Vásárhely, 1885. júl. 14.

II.

Van egy szerencsétlen osztálya a kivándorlóknak. Azok t. i., kik egykor jobb létnek örvendettek, jó családok sarjadékai, kiket az álszemérem üldöz ki hazájukból. Ezek szegénységre jutva,

A „Székelyföld“ tárczája.

Népdalok.

I.

Recsenyédi szénabugiya,
Tetején rekedt egy kutya . . .
Hogy megfellekesedtem:
Kutyamódra megrekedtem.

Remetei árva pipe,
Ajh! megrepedt gyöngye szíve.
Asszonyember után ha futsz:
Te 's a pipe sorsára jutsz.

Oh, fanciesali szent feszület!
Nyisd ki öcsém szemed-füled;
Ha van pénzed, van becsület,
Akármekkora a — füled!

Asszony néném, néném asszony,
Aranyos kabai asszony!
Egyet mondok kendnek, jó lesz:
Addig iszunk, míg egy ló lesz!

II.

Ija-haja, csuhaha!
Itt a rózsám guzsalya.
Selyem pántlika rajta;
Piros, mint az ajaka.

szégyelik itthon — hol mindenki ismeri őket — a közönséges munkára alázni magukat. Elmennek Romániába szerencsét próbálni. Ezeknek ott szomorú soruk van. A romániai gyöngyöletről alkotott tündéri kép helyére a rideg valóság lép. A ki itthon szégyelte a munkát, ott meg resteli, s munka nélkül még az Eldorádóban sem lehet megélni. Ezek anyagilag és erkölcsileg elcsúszva, megbélyegzik a székely nevet.

Megnyugszunk, mint szomorú kényszerűségben, hogy évenként több ezer munkás kéz hagyja el a Székelyföldet, mert tudjuk, hogy ezek nagy része nem vesz el Magyarországra nézve, csak rövid ideig tartózkodik ott és ismét visszajön; de örökös és kipótthatatlan veszteség az a nagy mennyiségű székely nő, mely aljas lélekűfűk által beszállítatik. Ezek, ha ott maradnak: veszteség, ha vissza jönnek: csapás rájuk nézve.

A székely leányok Romániába való szállításának megakadályozására régebben egy igen üdvös rendelet hozott, mely szerint az utlevél-utalványok kiadásával megbízott hatóságoknak meg kellett hagyni, hogy 24 éven aluli leányoknak utlevél-utalvány nem állítható. No ezt meg is tették a hatóságok, azonban ez legkevesebbet sem segített a bajon. Azok a gyalázatos üzerek, kik e jövedelmes üzlettel foglalkoznak, részint utleveleikbe iratják be a leányokat, mint rokonokat, s mint cselédeket, s aztán a hatóság szeméi előtt szállítják be áldozataikat; részint pedig titkos erdei uta-

len, utlevél nélkül viszik át a határon. Nem egy községi előjáróság van, melynek tudomása van olyan leányokról, kik Romániában mint prostituált nők élnek a nélkül, hogy részükre valaha utlevél adatott volna. Mi nem tudjuk, hogy milyen a határszéleken az ellenőrzés, de azt biztos forrásból tudjuk, szemtanuk beszélik, hogy egy-egy üzér egész szekér leányt visz át a határszélen utlevél nélkül.

Tény az, hogy a Romániába beszállított nők egy része olyan, hogy fajunk vele nem sokat vesz, sőt hasznunkra van, hogy tőlük megszabadulhatunk; de igaz az is, hogy a nagyobb része még nincs megromolva, csak az üzerek csábítgatása folytán hagyja el hazáját, hogy a romániai prostitúció számára eszközül szolgáljon. Ezen rész elveszése kipótthatatlan veszteség fajunkra nézve.

Aztán mi lesz sorsuk az ilyen nőknek? Az egyik rész a bűn örvényébe süllyedve elpusztul, mások meg testben és lélekben elnyomorodva visszatérnek, s itthon a nyomorultak és koldusok számát szaporítják, vagy, ha szerencsésebbek, s ifjúságuk és becsületük árán egy kevés pénzt szereztek, itthon családot alkotnak s egy csenevész nemzedéknek vetik meg alapját. Van még egy harmadik rész is, mely nem kevésbé veszélyes. Ezek azok, a kik Romániában „szerencsét“ csináltak. Évenként meglátogatják hazájukat, rengeteg mennyiségű ékszerekkel terhelve, s oly cifrák, hogy majd elrepülnek. Majdnem min-

den székely helységnek van egy-egy ilyen ugorkafára feljutott dámája, ki évenként meglátogatva faluját, mesés dolgokat beszél a romániai életről. Nem csoda aztán, ha a rossz példa megtermi a maga gyümölcseit, s az egyszerű, tudatlan falusi leányok elvakítva a fényes kép által, könnyen engednek az üzerek szavainak s önként követik őket.

Mint elszomorító jelenséget kell konstatálnunk, hogy némely községekben annyira közönséges dologgá vált az, hogy a leányok Romániába menjenek szerencsét próbálni, hogy maguk a szülők adják át gyermekeiket az üzereknek. A szülők nagyon jól tudják, hogy mi sors vár ott gyermekükre, azonban jó szerencse reményében mégis utnak engedik. Minden szülő egy leendő bojár kedvest lát leányában, s a bojárok pedig igen gazdag, bőkezű urak.

Egy esetet tudunk, mely fényesen igazolja fennebbi állításunkat. Ezelőtt néhány évvel egy leány ment be Romániába, hol nyomban a prostitúció szolgálatába lépett és ezt tette a szülők tudta és beleegyezésével. A leánynak Romániában élő rokonai, kik több becsületérzessel bírtak, mint a szülők, értesülve a dologról, a hatóságnál közbeleptek, minek eredménye az lón, hogy a leány községébe visszatolonczoltatott. Ámde ezt a derék szülők, kik hálás leányuktól olykor-olykor egy pár aranyat kaptak, rossz néven vették, s siettek az előbbi állapotot visszaállítani. Miután a leány, 24 éves még nem lévén, utlevelet

— Gyere babám, váltsd ki hát
Piros selyem pántlikád.
Nem kérek nagy fizetést,
Csak épen egy ölelést.

A guzsalynak az ára:
Három pár csók, nem drága.
Néhány csók s egy ölelés
Testvérek közt is kevés!

— Bánj' a tatár! nem bánom.
Hol a guzsaly? Kiváltom.
Ölelj, csókolj szaporán,
Mig nem látja az anyám! . . .

Biró Pál.

A juhász-legény szerelme.

— Rajz. —

Irtó Jámor Lajos.

Csöndes tavaszi alkony volt, midőn ez év május havának egyik napján a lapályosi réten szokott esti sétámat tettem. A lenyugvó félben lévő nap még a közeli hegyek csúcsára leheli bucsu-csókját, arany színnel vonva be a kopár kősziklákat. A közeli erdőből a kedves éneklő madarak andalító zenéje hangzott felém, köszöntve s üdvözlötlet csi-csergve a bucsuzó égi testnek. A tó szélén

ülő békák esti brekegése oly szépen vegyült a kedves harmoniába! Fölöttem a vad kacsák szárnycsattogtatva siettek éjjeli nyughelyökre. A mező virágai balzsamos illatot terjesztettek szét, mi nekem — egész napon át irodában foglalkozó embernek — oly jól esett!

Megelégtelve az üdítő sétát, épen a kis helység felé irányzám lépteimet, otthonomba térendő, midőn az egyik hegyről fájó érzéssel telt hangok ütötték meg füleimet; a dallam hihetőleg pásztorsíptól eredt s lágy akkordokban szelíden hullámozott felém:

„Szomorufűz hervadt lombja
Ráhajlik majd sirhalmomra;
Édes lesz ott megpihenni:
Lenn a sirban nem fáj semmi!“

A hang után indulva, jó darabot mentem, de nem voltam képes a dallam fuvójának tartózkodási helyét kifürkészni, pedig összekutattam völgyet-bokrot. Már egészen felhagytam keresési szándékommal, midőnjelmét megszólalt a sip, még szomorubban, mint előbb; nem birtam mozdulni, lábaim a földbe gyökereztek s kénytelen voltam egy helyen maradni; lebűvölt a szomorú dal. Végre egy hang nevemen szólított; merengésemből felocsúdva körülnéztem s közvetlen közlemben szomszédom fiát, Szilvás Lajost ismertem fel.

— Bizony jól tette Lajos barátom, —

mondám neki — hogy megszólított s felbressztett ábrándozásomból, mert különben nem tudom, mikor távozhattam volna e helyről. De mondja csak, édes barátom, ki tud itt oly szívrehatóan furulyázni? Ön ismeri talán?

— Oh igen, — válaszolt az én fiatal szomszédom — ez nem más, mint a Dinnyési Sándor gazda fiatal juhásza, a kinek igen szomorú története van; ha velem tart a tekintetes ügyvéd ur s nem leend beszédem reá nézve unalmas, szívesen elbeszélésem sorsa történetét.

— No hát csak kezdje el. Biztosítom, hogy nem fogok unatkozni elbeszélése alatt; ugy is, míg a falu tulso végére, lakásunkhoz érünk, eltelik egy negyedórányi idő s így ezt kellemesen tölthetjük el.

Erre aztán a legény elbeszélé a szegény juhász szomorú esetét, a mint alább következik.

* * *

Épen a jövő héten lesz öt éve, hogy Dinnyési gazda egyetlen leánya, szeme fénye: a 16 éves Őrsike, bálban való meghűlés folytán megbetegedett s ágyba esett. Dinnyési uramnak fiugyermekei s felesége is elhalván, egész apai szeretetét Őrsikére halmozá, és méltán, mert Őrsikének ugy szépségben és

nem kaphatott, a derék anyja saját utle-
velére íratta, mint utitársat. A hatóság
mit sem tehetett ellene, mert az anyának
joga van leánya felett rendelkezni, s a
leánytól, ki anyjával utazik, az utleve-
let meg nem tagadhatta. Így tehát a
leány, derék anyja gondoskodása folytán,
ismét „jó helyzetben“ van.

Néhány adat az egészségtan köréből.*)

Már kora ifjúságom óta mindig megvolt
azon természetem, hogy a körülöttem tör-
tént dolgokat megfigyeltem s egyszersmind
mindig fölvettem magamnak azon kérdést is:
miért? Ily megfigyelésem legfontosabb tár-
gyát képezte a különböző rangu és koru,
szóval különböző életviszonyu egyének egész-
ség-ügye. És a mi a szerzett tapasztalataim-
mat illeti, azok valóban nagyon elszomorí-
tók voltak. Azt tapasztaltam, hogy nem hogy
a földmives vagy iparos osztály, de még az
ugynevezett intelligencia is az egészségtan
szabályainak alkalmazására, tehát arra, hogy
az embernek mit kell tennie, hogy egészsé-
gét, ezen, a becsülettel egyenértékű legdrá-
gább kincsét megtarthassa, vagy még csak
fogalma sincs, vagy pedig, ha csakugyan bir
rőla fogalommal, akkor az a körüli teendők
teljesítésében maguk körül is, de főleg gyer-
mekek körül megbocsáthatatlan hanyagsá-
got követnek el. Pedig hát, ha az ember
egészségét elvesztette, lehet akár a legma-
gasb társadalmi állásban, birhat akár a Dá-
rius kincsével, bizony mégis csak azt mond-
hatjuk róla: szerencsétlen! De hát nem hall-
juk-e akárhányszor egy-egy nagyon gazdag,
de gyógyíthatatlan betegségben szenvedő
emberől: „Ha valaki meg tudna gyógyítani,
szívesen oda adnám minden kincsemet s len-
nék egyszerű, de ép és egészséges napszá-
mos!“ A mig talán, ha e bekövetkezett be-
tegség okának elhárítási módjával az illető
előre ismerős lett volna, e bajt könnyű szer-
rel kikerülhette volna.

Most, midőn az iskolai évi értesítőbe érte-
kezést írni csekélységemnek jutott a szeren-
cse, azt hiszem, czélszerűbb tárgyat nem vá-
laszthatam volna, mint e tárgyban, laikus
létemre, gyenge tehetségemhez képest, el-
mondani, melyek azon leggyakoribb esetek,
melyekben az emberek egészségüket tönkre-
teszik, vagy övéiknek a magukét tönkretenni
megengedik, és minő módon lehetne azt ki-
kerülni.

*) A kézdivásárhelyi községi elemi népiskola
1884—5. évi „Értesítő“-jéből. Szerk.

erényességben, mint munkásságban párját
nem lehetett volna találni messzi vidéken.

Midőn tehát egyetlen kincsét, szeretett
leányát, ágyhoz kötve látta a kinos beteg-
ség által, nem kimélt sem fáradságot, sem
költséget, hogy a féltett drágaságot vissza-
adathassa az életnek; a környékbeli leghir-
nevesebb orvosok gyógyították a kedves
teremtést s próbálták megkísérteni a lehe-
tetlent: virulóvá tenni a hervadásnak indult
rózsabimbót. De ők is emberek voltak; isteni
erővel nem rendelkeztek, hogy a halálra vá-
lót új életre hívhatták volna vissza; látta
azt a bánatos apa, hogy az orvosok minden
tudománya sem segít többé gyermeke sorsán;
vigasztaló szavaikból kiértette a gyászos
valót, hogy nincs segítség embereknél, egye-
dül a jó Isten segíthet még.

Néhány nap múlva a mezőre, juhászaihoz
is kijutott a szomoru hír s a szolgák osztoz-
tak gazdájuk szomorúságában, mert mind-
annyian rendkívül szerették a jólelkű Örsz-
két, ki velük sokszor érdemetlenül is annyi
jót tett. Elhatározták tehát, hogy résztvevő
bánatjuknak kifejezést adandó, a legifjabb
juhász menjen a gazda vigasztalására.

Szabó Ferke volt közöttük a legifjabb s ő
vállalkozott is a szomoru szerepre. De mi-
előtt nemes szándéka kiviteléhez fogott vol-
na, üde és illatos virágokból szép bokrá-
tát kötött a virágokat nagyon szerető leányka
számára, a kinek látása kimondhatatlanul me-

I. Lakás.

Arra nézve, hogy az ember életében állandó
jó egészségnek örvendhessen, az egyik leg-
nagyobb befolyással levő tényező: a lakás.
Lássuk tehát legelőször is a különféle lakó-
helyeket és az ahhoz tartozó egyéb tár-
gyakat.

Hogy az első pár embernek, sőt a legrégibb
korban élt embereknek is milyen volt lakás-
viszonyuk, azt tudnunk nem igen lehet, de
annyit mégis gondolhatunk, hogy a mostani
civilizált emberek házaiktól egy kissé már
csak azért is kellett, hogy különbözzék,
mert még ma is, annyi ezer év múlva, nem
csak a különböző mivelt és miveletlen álla-
mok, de még ugyanazon mivelt állam kü-
lönözö rangu, vagyoni állásu s főleg nem-
zetiségű népeinek lakóhelyei is egymástól
nagyra, alak és czélszerűsége nézve meny-
nyire különböznek: a ki utazott, látásból,
a ki nem, az olvasásból igen jól tudja.

Az, hogy mily egészséges valamely lakás,
igen nagy mértékben függ a talaj minőségé-
től, melyre az építve van. Kitűnő orvosok
állítása szerint a nedves, mocsáros talaj
állandó fészke az oly sok embert gyötrő
váltóláznak; ugyszintén sokkal könnyebben
beült ilyen helyre a veszedelmes hagymáz és
cholera is. De semmivel sem egészségesebb
az ilyen talajnál az sem, a melyet különféle,
könnyen bomlásnak induló s így levegőt be-
szennyező, szerves anyagokat tartalmazó
istállók vagy árnyékszékek kifolyása jár át.
Azért hát, a ki azt akarja, hogy egészséges
levegőjű lakása legyen, az, házat ilyen he-
lyekre semmi esetre se építtesse, hanem ha
az ilyennél egészségesebb helyre csakugyan
nem rendelkezik, akkor, mielőtt építtetéshez
fogna, árkok által a nedves talajt szárítsa
ki; sőt legjobb, ha az egészségtelen talaj
eltávolítása után annak helyét jó száraz föld-
del vagy poronddal fogja kitölteni. Elősegíti
e mellett még a nedves helyek kiszáraitását
annak fákkal való beültetése is.

Nagyon czélszerű a lakóházat emelkedett
helyre építeni; mert ily helyen rendszeren a
talaj is sokkal tisztább, mint az alatt fekvő
helyeken; de még az ily helyre épített házat
a levegő is mindig jobban szokta járni. Azért
hát a ki ily helyre nem rendelkezik, igen
háládatos dolgot fog végezni, ha az építke-
zésre szánt talajt mesterségesen fogja jó
száraz és tiszta földdel vagy homokkal fel-
tölteni.

Házépítésre különben, kitűnő orvosok állí-
tása szerint legczélszerűbb a tömör szikla,
p. o. gránit talaj.

Hogy lakásaink egészségesek legyenek,
arra nézve igen lényeges befolyása van az
épület-anyagnak is.

A házakat szokták építeni néha márvány-
ból vagy más tömör kőből, meg lyukacsos

leg érzelmeket keltett benne s a kit ő szíve
egész hevélvel szeretett, a nélkül azonban,
hogy tudta vagy csak elgondolni merre
volna is, hogy vajjon viszont szeretettetik-e.

Megérkezvén, Dinnyési gazdát a legna-
gyobb kétségbeesésben találta a beteg ágyá-
nál. Vigasztaló szavai eredmény nélkül hang-
zottak el.

Ferkének szívét a fájdalom csaknem meg-
repesztette. Menekülni akarván e kinos lát-
ványtól, a bokrá-
tát a leány lázban égő feje
mellé tette; alig vonta el azonban kezét, lá-
zas álmából felébredt a leány s felnyitva
kedves szemeit, meglátta a mellő helyezett
bokrá-
tát s utána nyult. Ferke átadta neki.
E szíves készséget a leány halás tekintettel
s azon bágyadt és mégis annyira kedves
mosolylyal jutalmazta, mely a halálos bete-
gek arcának különös sajátsága.

Ferke nem birt szabadulni kinos helye-
téből; szíve hangos dobogása elárulá, hogy
mennyire remeg a kedves leány életéért;
keble sajgott, vérzett, míg végre fájdalmá-
nak sulya alatt az ágy mellett levő székre
rogyott.

A leány előbbi lázas állapotába esett visz-
sza. Még egyszer feltekintett, visszatért
még néhány percze az elváltó lélek, s aztán
egy nehéz sohaj... és a drága lény kilehelte
nemes lelkét.

Leánya elvesztése végkép megtöré a még

fővény-kőből, ugyszintén kemény fából is,
de leggyakrabban jól kiégetett téglából és
fenyőfából; meggondolatlan fősvény vagy
pedig szegény emberek égetetlen téglából,
vályogból, sárból.

Hogy lakóházunknak legfőbb kelléke a
szilárdság, — nehogy igen gyengén lévén
építve, reánk omoljon — azt elvitatni nem
akarom; de, hogy a második főkéllék a szá-
razság, könnyen szellőztethetőség s egyszer-
smind kellő melegség, szóval egészségesség
kell hogy legyen, az nagyon jó lenne, ha az
építetők sokkal nagyobb figyelemre méltat-
nák. Ép ezért a fennebb elősorolt épület-
anyagok közül legczélszerűbb a jól vegyített
vakoló-mésszel rakandó lyukacsos, jól kié-
getett téglá, meg a jó száraz puha fenyőfa. Jó
még a nem kis lyukacsossággal bíró fővény-
kő is, de ez azért nem egészen czélszerű,
mert ez a téli nagy hidegekben sokkal gyor-
sabban kihül, nyáron pedig sokkal inkább
átmelegszik, mint a téglá és a fa; aztán meg
azért is, mert éppen gyorsabban lehülő saját-
sága következtében a szoba levegőjében levő
nedvesség rá könnyebben lecsapódik, mi-
miatt a téglán keresztül mindig nagyon
egészséges szellőztetés megakadályoztatik,
mi egészségünkre nagyon káros követke-
ményü. Mint épületanyag, mindentéle tömör
kő, mert azok mindig nedvesek, és mert azon-
kon keresztül az egészségre oly annyira
szükséges természetes szellőztetés egészen
lehetetlen: teljesen czélszerűtlen. Épen ugy
nem ajánlható az égetetlen téglá, vályog és
sár, illetőleg nyers föld sem; mert ezeknek a
fennebbiekben kívül még azon káros tulaj-
donságaik is vannak, hogy szerves anyago-
kat tartalmaznak, a miért a különféle beteg-
ségek anyagok állandó fejlődésének a legked-
vezőbb talajul szolgálnak; mit sajnosan bi-
zonyít azon körülmény, hogy Magyarország
azon vidékein, hol a nép ily anyagokból ké-
szült házakban lakik, a halandóság sokkal
nagyobb, mint egyebütt.

(Folytatása következik.)

Demeter Róbert.

Kisdudóvó-estély.

Csik-Szereda, 1885. júl. 12.

A Csik-Szeredában létesítendő kisdudóvó
javára folyó hó 11-én Élt h e s Jakabné és
Gál Károlyné urasszonyok által rendezett
estély sikerét illetőleg megírtatjuk, hogy az
egyike volt a legszebbeknek.

A szép számban megjelent közönség 8 óra-
kor már nyugtalanul várta a műsor meg-
kezdését s nem hiába, mert az valóban élvez-
tetet nyújtott, miért a működőket zajos tün-
nétessel jutalmazta, a rendezőség pedig egy-
egy gyönyörű virágcsokorral.

legszebb idejében levő apát; kétheti kinos
szenvedés után ő is meghalt.

Dinnyési uram halála után a birtok test-
vérére Istvánra szállott, ki a ház hűséges
cselédeit mellőzve, új szolgákat fogadott s
így a fiatal jáháznak is ott kellett hagynia
nyáját.

Ezen csapás annyira hatott az ifjú juhász-
ra, hogy bánatában csendes örültségbe esett;
azt beszéli mindenkinek, hogy ő ölte meg
Örszít, mert az általa kötött bokréta virágai
között mérges növény is volt, melynek csu-
pán erős szaga elég volt arra, hogy a kedves
életet kioltsa. Azóta minden tavaszi estén
kijár e hegyre; a bokréta el nem hervad ka-
lapja mellől s szomoru dalokat fuj pásztor-
sipján. A férfiakat kerüli, s ez az oka, hogy
a tekintetes ur fel nem találhatta, mivel őnt
meglátva, hihetőleg a hegy tulsó oldalára
került.

* * *

Eddig tartott ifjú szomszédom elbeszélése
s ekkor hajlékunkhoz is érkezünk.

Még hálósobámban sem bírtam a szomoru
dallamtól menekülni; szinte hallani véltem:

„Szomoru fűz hervadt lombja
Ráhajlik majd sirhalmomra;
Edes lesz ott megpihenni:
Lenn a sirban nem fáj semmi!“

Szegény juhász! hát te mikor fogsz meg-
pihenni!?

Polgár né Aitner Ida asszonyt, Fodor
Róza kisasszonyt, Szacs v a y Imre, An-
tal Imre és Brodmann Károly urakat
méltnak megilleti az elismerés és dicséret,
hogy a jótékony czél érdekében közremű-
ködni szívesek voltak.

Az estély tiszta jövedelme 50 frt volt. Ez
alkalommal is örömmel ragadjuk meg az al-
kalmat, Élt h e s Jakabné és Gál Károlyné
urasszonyoknak a köz- és jótékony czélok
érdekében minden alkalommal tanúsított fá-
radhatatlan tevékenységért a közelismerést
tolmácsolhatni. Élt h e s né urasszony, mint
polgári leányiskolai tanító, szép hivatását
felfogva, nem kímél időt és fáradságot, hogy
a czél sikerre juttassa.

Szinészet.

Kézdi-Vásárhely, 1885. júl. 15.

Vasárnap Várady Emma jutalmául „A
czigány“ című népszimű adatott kevés
számu közönség előtt. Maga az előadás ösz-
szevágó, korrekt volt. A szereplők a kevés
számu közönség daczára is mindnyájan igye-
keztek feladatuknak megfelelni. Ki kell
azonban mégis emelnünk Várady Emmát
(Rózsika), ki találón, élénkséggel s valódi
érzéssel játszott s megérdemelte bővön az
osztályrészeül jutott tapsokat, kihívást és
virágcsokrokat. A sikerben vele osztozik
Hegyi, ki Zsiga czigányt remekül alakította.

Kedden a közönség valódi művelzetben
részesült. E. Kovács Gyula híres tragikai
művésztünk, a kolozsvári nemzeti színház
művezetőjének első vendégfelléptéül „Se-
vero Torelli“, Coppée drámája, adatott —
fájdalom! — csekély számu közönség előtt.
A czimszerep E. Kovács Gyula ur kezében
volt. Mondanunk sem kell, hogy játékának
egyetlen egy elejtett részlete sem volt: min-
den ízében, részleteiben gondos, művészi,
tökéletes volt. Annyi érzéssel, elegáns köny-
nyedséggel, akkora hatással ritka művész
játszik, mint Kovács ur. A közönséget egé-
szen meghódította, magával ragadta, s csak
sajnálunk lehet azokat, kik magukat e pá-
ratlan művelzettől megfosztották. A cse-
kely, de műértő közönség igyekezett is elis-
merésének kifejezést adni; gyakori kihívá-
sokkal, tapsokkal, éljenzésekkel s virágokkal
halmozta el a szeretett művészt. Az előadás
többi szereplőiről is csak dicséretet mond-
hatunk. Buzgósággal, odaadással oldották
meg feladatukat. Örömmel említjük fel Szi-
gethynét, kit még oly hatással, szép sikerrel
játszani nem láttunk, mint Donna Pia sze-
repében. Őt is többször kihívták s meg is
tapsolták. Kovács E. (Barnabo), Szigethy
(Battista) teljes megelégedésre alakították
szerepüket. Várady Róza (Portia) gonddal
játszott, de úgy tetszik nekünk, hogy más-
kor tán több érzést öntött játékába. Várady
Ibolyka (Sandrino) rövid szerepének élénk,
naiv játékaival jelentőséget tudott kölcsö-
nözni. Egyezőval ez est nagyon élvezetes,
kedves időtöltést szerzett nekünk. — Nem
felelnék meg méltóan referensi tisztünknek,
ha elmulasztanók közönségünk figyelmét fel-
hívni, hogy saját érdekében, de a művészet
íránt tartozó érdekében is igyekezzék a még
hátralévő előadásokat tömegesebben látó-
gatni, egyfelől azért, mert olyan művész
játékában, mint E. Kovács Gyula ur, ritkán
lehet alkalma gyönyörködni, de másfelől
azért is, hogy e jóigyekezetű társulat deficit
nélkül távozhassék.

0°.

Különfélék.

— A magyar szent korona országai vörös ke-
reszt egyletének Kézdi-Vásárhely vidéki vá-
lasztmánya folyó hó 13-án gyűlést tartván,
ünnepiesen átadatott az egylet nagyrödmű
elnökének br. Szentkereszty Stephanienak
azon disz-okmány, melyet Ő Felsége a ki-
rályné a veres kereszt egylet fejlesztése kö-
rül szerzett kitűnő érdemeiért küldött. Szé-
kely János alelnök meglehangu beszéddel
adta át a nemes bárónőnek a disz-okmányt,
melynek szövege a következő:

„Mi Erzsébet ausztriai Császárné és Ma-
gyarország Királynéja, a magyar országos
(veres kereszt) segélyező négylet Legfőbb
Védasszonya, figyelembe véve zágoni báró

mányok kerülhetnének ki. A belföldi munkagépesarnokban csak a Burmeister és Wain-féle dän lefőző géppel van képviselve, mely percenkint 2400 forgást tevő függélyes dobbal a tejet tökéletesen lefelezi s a tejgazdaságban igen hasznos szolgálatot tesz. És ezen kívül a találmányok csarnokában mint újdonság ki van állítva a szalmakötélfonó-gép. A többi gépek már nagy elterjedésnek örvendnek Magyarországon s mint angol gyártmányok, a program szerint ki is voltak zárva az országos kiállításból. De épen ezen legnagyobb elterjedésnek örvendő gépek azok, a melyek a gazdaságok korszerű üzleti berendezésénél a főszerepet játsszák. A Clayton és Shuttleworth kiállításában Budapesten ily gépeknek egész sorozatát találja együtt az a gazda, aki, hogy az amerikai verseny által megnehezült helyzetén könnyítsen, földjét okszerűen akarja művelni s a kézi munkát mindenhol gépmunkával helyettesíteni. S a választék itt oly nagy, hogy minden nagyobb vagy kisebb gazdaság megtalálja a neki való gépeket, eszközöket a szántásra, vetésre, boronálásra, aratásra, eséplésre, takarmányszerzésre stb.

Mint a Clayton és Shuttleworth cég kiváló specialitásai, kiemelendők a cséplőgépek hozzá való járgány vagy lokomobilekkel, mely teljes felszerelésű gépek itt vagy tízféle kisebb-nagyobb szerkezetben találhatók. A legkisebb lokomobil 2½ lóerejű, a legnagyobb 10 lóerejű. A szalmával való fűtésre is kétféle lokomobil látható: az egyik önműködő fűtőkészülékkel, a másik kettős tüzzszerénnyel (patent Clayton és Shuttleworth). Kiemelendők az annyira kedvelt 27, 34 és 38 hüvelyes szeges cséplőgépek, melyek közül utóbbi 3000 kévét gépel le naponta s bámulatos egyszerű szerkezetű.

Kiemelendő továbbá: a 8 méter magasságig emelhető kazalrakó, mely legalább 8 munkást pótol naponta; az universal drill (sorvető), mely, mint a cég minden gyártmánya, tartósságra számított szilárdsága s egyszerűsége és könnyűsége által tűnik ki. Vannak többrendbeli kukoriczamorzsolók, azok közt gőzre való, tisztító készülékkel és zsákolóval ellátott. Az előbb említett szalmakötélfonó itt is ki van állítva s működésben szemlélhető. E gép egy munkással és két gyermekkel naponta 1800 méter vékonyabb zsupnak való vagy vastagabb, kazalmegerősítésre szolgáló szalma- vagy szénakötelet fon.

Egy német lapnak a Clayton és Shuttleworth kiállításáról irt következő soraival végezzük közleményünket: „Magyarország mezőgazdái, kik megértették a kor szavát, hogy belterjessé kell tenni gazdaságukat, kiváló érdekekkel fogják a csarnokot tanulmányuk tárgyává tenni. Feltalálják abban tel-

jes szertárát mindazon eszközöknek, melyeknek előnyös alkalmazása által abba a helyzetbe jönnek, hogy boldogságukat s az ország művelődését előmozdithassák. Egy gazda sem fogja e csarnokot elhagyni azon öntudat nélkül, hogy csak az okszerű gépművelés alkalmazásában van az ország üdve.”

A csikszeredai lakarékpénztár részvénytársaság 1885. évi júniushavi forgalmi kimutatása. Bevétele: Pénztári áthozatal 1885. május 31-ről 2452 frt 34 kr, betétekből (17 tétel után) 1385 frt 94 kr, betéti könyvekből 40 kr, váltókból 39,699 frt, előlegből 96 frt, kötvényből 8270 frt, kamatból 1145 frt 40 kr, illetékből 572 frt 64 kr, k. kamatból 67 frt 92 kr, kezelési költség megtérítéséből 21 frt 35 kr, részvénytőkéből 4360 frt, ideiglenes kölcsönből 250 frt, visszleszámitolásból 33,443 frt 30 kr, különfélekéből 91 frt 58 kr, bélyegdíjból 10 kr; összesen 91,855 frt 97 kr. Kiadás: Betétre (26 tétel után) 4684 frt 14 kr, betéti kamatra 77 frt 48 kr, váltóra 48,095 frt 04 kr, előlegre 86 frt, kötvényre 9379 frt, osztalékra 62 frt 80 kr, kezelési költségre 9 frt 50 kr, hivatalnokok fizetésére 173 frt 32 kr, napi biztosok díjára 64 frt, visszleszámitolásra 27,925 frt, visszleszámitolási kamatra 550 frt 84 kr, üzleti költségre 20 frt 01 kr, kamat-visszatérítésre 22 frt 98 kr, ideiglenes kölcsön-fedezetre 250 frt, pénztár-készlet 1885. június 30-án 455 frt 91 kr; összesen 91,855 frt 87 kr. Csik-Szeredán, 1885. június 30-án. Pototzky Kristóf s. k. igazgató pénztárnok. Sprencz György s. k. könyvelő.

Szerkesztői izenet.

B. K. Papolez. Cikkét „A közönség köréből” — minthogy az a közgazdaság körébe bevont oly tetsületet támad meg — nem közölhetjük. A kivándorlásról szóló cikkét, minután ez ügy jelenleg is megbeszélés tárgyát képezi, félre tettük.

Felölös szerkesztők:

Ifj. Dobay János.

Sprencz György.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Sz. 2705. tkvi

1885.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Frenkul Emánuel k.-vásárhelyi lakos végrehajtásnak K.-Martonos község végrehajtást szenvedő elleni 134 frt 73½ kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő, K.-Martonos községében fekvő, a k.

martonosi 40. számú tjkvben foglalt 1131. hr. sz. 20 frt 50 kr, 1133. hr. sz. 68 frt, 1135. hr. sz. 306 frt, 1382. hr. sz. 1 frt 50 kr, 1497. 1498. hr. sz. 52 frt 50 kr, 1723. hr. sz. 3 frt becsértékű egész ingatlanokra az árverést a fennebbi ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1885. évi szeptember hó 11-ik napján d. e. 8 órakor** K.-Martonos községében, a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékoztatók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát telekkönyvi testenkint készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tkkvi hatóság üléséből 1885. évi június hó 30-ik napján.

Sz. 2706.—1885.

tkkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tkkvi hatóság, közhírré teszi, hogy Frenkul Emánuel k.-vásárhelyi lakos végrehajtásnak K.-Martonos község végrehajtást szenvedő elleni 79 frt 75 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a k.-vásárhelyi kir. törvényszék területén lévő, K.-Martonos községében fekvő, a k.-martonosi 40. sz. tjkvben foglalt 1131. hr. sz. 20 frt 50 kr, 1133. hr. sz. 68 frt, 1135. hr. sz. 306 frt, 1382. hr. sz. 1 frt 50 kr, 1497. 1498. hr. sz. 52 frt 50 kr, 1723. hr. sz. 3 frt becsértékű egész ingatlanokra az árverést a fennebbi ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1885. évi szeptember hó 11-ik napján délelőtti 8 órakor** K.-Martonos községében a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékoztatók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% vagy kész-

pénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tkkvi hatóság üléséből, 1885. évi június hó 30-ik napján.

Sz. 2045. tkvi.

1885.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy tiszti ügyész Kelemen Lajos által képviselt kiskoru Dénes János és Mária végrehajtásnak ifj. Dénes Márton ikafalvi lakos végrehajtást szenvedett elleni 256 frt 68 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a k.-vásárhelyi kir. törvényszék területén lévő, Ikafalva községben fekvő, az ikafalvi 38. sz. tjkvben 260. hr. sz. 20 frt, 278. 279. hr. sz. 94 frt, 1195. hr. sz. 6 frt, 2613. hr. sz. 44 frt, 2905½ hr. sz. 17 frt; a 253. sz. tjkvben 660. 661. hr. sz. 20 frt, 1081. hr. sz. 37 frt, 1174. hr. sz. 17 frt, 1168. 1187. hr. sz. 12 frt, 1250. hr. sz. 61 frt, 1288. hr. sz. 62 frt, 1821. hr. sz. 25 frt és 2870½ hr. sz. 37 frt becsértékű egész ingatlanokra az árverést a megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi augusztus hó 26-ik napján délelőtti 9 órakor Ikafalva községben a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékoztatók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát telekkönyvi testenkint készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1885. április hó 1-én tartott üléséből.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.

M e n e t r e n d .

Érvényes 1885. június hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1885. június hó 1-től.

Á l l o m á s o k		303. személyv.	301. gyorsvon.	321. omnibusv.	Á l l o m á s o k		303. személyv.	301. gyorsvon.	321. omnibusv.
			Este	Délután					
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)	Reggel	9.45	12.50	Kis-Kapus (vendéglő, elágazás Nagy-Szeben felé)	(érk. ind.)	12.12	2.36	10.02
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)		9.47	1.09		(érk. ind.)	12.37	2.41	6.00
Botfalva	"		10.44	2.27	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	2.11	3.40	7.43
Földvár	"		6.22	2.55	Nagy-Enyed	"	2.31	3.45	8.00
Mogyorós	"		6.45	3.19	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(érk. ind.)	2.54	4.01	8.29
Apáca	"		7.01	3.38		(érk. ind.)	3.35	4.24	9.12
Köpecz	"		7.19	3.57	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	3.36	4.29	9.32
Ágostonfalva	"		7.33	4.17		(érk. ind.)	4.09	4.49	10.23
Alsó-Rákos	"		7.54	4.36	Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	4.11	4.50	10.32
Homoród	"		8.01	4.47		(érk. ind.)	5.56	5.58	12.59
Kacza	"		8.19	5.08	Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	6.08	6.08	—
Bene	"		8.45	5.42		(érk. ind.)	10.37	9.13	—
Erked	"		9.01	6.02	Budapest	(érk. ind.)	10.51	9.18	811. omn.-v.
Héjasfalva	"		9.22	6.33		(érk. ind.)	6.00	2.10	10.05
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)		9.43	7.01					
Medgyes	(érk. ind.)		10.10	7.37					
			10.29	8.01					
			10.39	8.21					
			11.54	9.43					

Brassóból Bukarest felé indul minden nap reggel fél 6 órakor a gyorsvonat és délután 1 óra 50 perczkor az omnibusvonat.

Nyom Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.